

Ks. dr hab. Krystian Ziaja, SBP 137

WKŁAD BIBLISTÓW ŚRODOWISKA OPOLSKIEGO W ROZWÓJ BIBLISTYKI W POLSCE

Środowisko biblistów związanych z Opolszczyzną jest, w porównaniu z innymi w Polsce, stosunkowo młode. Uwarunkowania historyczno-polityczne tego regionu sprawiły, że WSD w Opolu-Nysie powstało dopiero w 1949 r. Wykładowcami byli bibliści z innych środowisk: ks. Józef Jelito (Stary Testament), ks. Jan Drozd SDS (Nowy Testament). O biblistach środowiska opolskiego możemy mówić, w jakimś stopniu, od momentu podjęcia wykładów przez absolwentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, wywodzących się z diecezji opolskiej. Były to lata 60. XX w. Należeli do nich ks. Antoni Kubik (Stary Testament) oraz ks. Janusz Czernski (Nowy Testament). W 1986 r. powstała w Opolu filia Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, a w 1994 r. – w wyniku połączenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i opolskiej filii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego – Uniwersytet Opolski. Był to pierwszy w Polsce po 1989 r. Wydział Teologiczny, stanowiący integralną część państwowego uniwersytetu. Wydział ten, erygowany przez Kongregację Wychowania Katolickiego (dekret z dn. 12 IX 1994 r. N. 1328/93), jest również uczelnią katolicką na prawach papieskich. Wydaje się, że od tego momentu można mówić w pełni o biblistach środowiska opolskiego. Aktualnie należą do nich: ks. prof. zwyczajny Janusz Czernski, o. prof. zwyczajny Sebastian Jasiński OFM, ks. dr hab. Krystian Ziaja, ks. dr Waclaw Borek oraz ks. dr Andrzej Demitrów.

Zanim zostaną przedstawione sylwetki osób tworzących dzisiaj opolskie środowisko biblijne, należy wspomnieć o nieżyjących już ks. dr Antonim Kubiku i ks. dr Bernardzie Poloku.

1. Ks. dr Antoni Kubik (9 VI 1926 – 14 I 1978)

W latach 1955-1958 studiował Pismo Święte na Wydziale Teologicznym Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie, specjalizując się w zakresie Starego Testamentu. KUL opuścił ze stopniem licencjata teologii. W 1959 r. bp Franciszek Jop mianował go profesorem Wyższego Seminarium Duchownego w Nysie i Opolu. Do 1962 r. wykładał wszystkie przedmioty biblijne. Mimo to solidnie przygotowywał się do wykładów, o czym świadczą liczne pozostałe po nim skrypty. Wykazał się w tym czasie niezwykłą wprost pracowitością. Mimo wielu zajęć zdołał dokończyć dysertację doktorską na temat: *Geneza Tablicy Narodów Rodz. 10* i 6 maja 1961 r. został promowany na KUL-u na doktora teologii. Od 1962 r. aż do końca swojej pracy w seminarium wykładał Stary Testament, teologię biblijną, historię biblijną i archeologię, wstęp ogólny do Pisma Świętego oraz języki biblijne. Gromadził książki i czasopisma, dużo czytał, brał aktywny udział w spotkaniach biblistów, pisał artykuły. Spośród jego prac na pierwszym miejscu należy wymienić opracowanie *Prorocy mniejsi*, które stanowi część *Wstępu do Starego Testamentu*, podręcznika akademickiego wydanego w Poznaniu-Warszawie w 1973 r., Opracowanie to zdobyło sobie bardzo wysoką ocenę specjalistów. Ponadto opublikował m.in. następujące artykuły: *Wojna synów światłości z synami ciemności*, „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 10/1957, s. 428-435; *Tablica narodów (Rdz 10), jej struktura literacka i czas powstawania*, RTK 10 (1963) z. 2, s. 45-68; *Terminologia soteriologiczna w Starym Testamencie (Jahwe-Zbawca)*, „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 18/1965; *Teoria o rodzajach literackich*, „Rocznik Teologiczny Śląska Opolskiego” 1/1968; *Mesjasz pokornym Królem Pokoju u Zach 9, 9-10*, „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego” 3/1973); *Egipt faraonów a exodus Jakobitów*, tamże 4/1974.

2. Ks. dr Bernard Polok (1 I 1956 – 7 II 2012)

Jako neoprezbiter w 1981 r. został skierowany przez biskupa opolskiego, Alfonsa Nossola, na studia specjalistyczne z biblistyki w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Zakończył je w 1990 r. obroną pracy doktorskiej *Idea Oblubieńca i Oblubienicy*. Symbolika małżeńska Jahwe i Izraela w pismach prorockich. W 1986 r. został wykładowcą egzegezy Starego Testamentu oraz języka hebrajskiego i greckiego w Wyższym Seminarium Duchownym Ślą-

ska Opolskiego w Nysie. Po utworzeniu w 1994 r. Uniwersytetu Opolskiego został adiunktem w katedrze Egzegezy Ksiąg Starego Testamentu Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. W latach 2002-2011 był redaktorem czasopisma „Scriptura Sacra. Studia biblijne”.

Zainteresowania naukowe ks. Bernarda Poloka związane były z księgami prorockimi, co potwierdzają m.in. następujące publikacje: *Izrael – Obietnica Mesjańska. Interpretacja teologiczna tekstu Iz 62, 1-5*; *Syjon w księdze Trito-Izajasza; Ezechiel duszpasterz wygnańców. Interpretacja teologiczna tekstu Ez 3, 16b-21; Stróż domu Izraela. (Analiza porównawcza Ez 3, 16b-21 i 33, 1-9)*; *Dzieje związku małżeńskiego Jahwe z narodem (Ez 16)*; *Małżeństwo Ozeasza – znakiem miłości Boga do Izraela? (Analiza tekstu Oz 2, 16-25)*; *Małżeństwo Ozeasza – znakiem kary Bożej dla Izraela? (Analiza tekstu Oz 2, 4-15)*; *Duch Jahwe w nauczaniu proroków*. Ksiądz Bernard jest także autorem książki: *Wprowadzenie do ksiąg Starego Testamentu*. Uważam, że jest to pozycja bardzo ważna dla studentów teologii, i to nie tylko naszego wydziału. Sam autor, o czym czytamy w *Przedmowie*, wyraża nadzieję, że jego dzieło „pomoże lepiej zrozumieć Stary Testament i wsłuchać się weń tak, że dostrzeże się jego ciągle aktualne przesłanie dla chrześcijańskiej wiary”. Należy także zauważyć, że ks. Bernard Polok od dłuższego już czasu przygotowywał pracę habilitacyjną, z Księgi proroka Trito-Izajasza. Przedwczesna śmierć nie pozwoliła mu dokończyć zaplanowanego dzieła.

3. Ks. prof. dr hab. Janusz Czerski (ur. 19 I 1935 w Stanisławowie)

W latach 1954-1959 odbył studia filozoficzno-teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym Śląska Opolskiego w Nysie i Opolu. Wcześniej, w latach 1952-1954, studiował na Wydziale Elektroniki w Politechnice Wrocławskiej. W latach 1959-1963 podjął specjalistyczne studia biblijne w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Tam też w 1961 r., na podstawie pracy *Pieczęć i jej symbolika w Nowym Testamencie*, napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Feliksa Gryglewicza, zdobył magisterium i licencjat z teologii. Od 1962 r. jest wykładowcą Nowego Testamentu i języków biblijnych w WSD Śląska Opolskiego w Nysie i Opolu. W 1967 r. uzyskał stopień naukowy doktora teologii w zakresie biblistyki na podstawie rozprawy *Idea świętości Boga w słownictwie Nowego Testamentu*, napisanej pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Feliksa

Gryglewicz. W latach 1982-1983 kontynuował studia w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie. W latach 1986-1994 prowadził wykłady w Instytucie Teologiczno-Pastoralnym, filii KUL w Opolu. W 1987 r. odbyło się kolokwium habilitacyjne w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, na podstawie rozprawy *Miłosierdzie w Ewangelii św. Mateusza*.

W 1989-1990 prowadził wykłady z teologii liturgii bizantyjskiej dla Sekcji Ekumenicznej Wydziału Teologicznego KUL w Lublinie. Od 1990 r. wykładał na Papieskim Fakultecie Teologicznym we Wrocławiu. Dnia 1 X 1991r., na wniosek Papieskiego Fakultetu Teologicznego we Wrocławiu oraz aprobaty Kongregacji pro Institutione Catholica, został mianowany docentem na Papieskim Fakultecie Teologicznym we Wrocławiu. Dnia 25 IX 1993 r. otrzymał mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego na Papieskim Fakultecie Teologicznym we Wrocławiu. W latach 1994-2000 prowadził wykłady w Lwowskiej Akademii Teologicznej we Lwowie (Ukraina). Od 1 X 1994 r. był kierownikiem Katedry Egzegezy Nowego Testamentu na WT UO. 12 VI 1997 r. prezydent RP nadał mu tytuł profesora, a dnia 1 VIII 2000 r. został mianowany przez ministra edukacji narodowej profesorem zwyczajnym w Uniwersytecie Opolskim. Ponadto należy zaznaczyć, że ks. Janusz Czerski w latach 1997-2001 był redaktorem naczelnym studiów biblijnych Wydziału Teologicznego UO „Scriptura Sacra”. Od 1977 r. jest duszpasterzem wiernych Kościoła greckokatolickiego w Opolu, a w 1999 r. został mianowany mitratem Kościoła greckokatolickiego.

Dorobek naukowy ks. Janusza Czerskiego jest bardzo duży – w związku z tym przedstawione zostaną tylko te dzieła, które niewątpliwie są jego wkładem w rozwój biblistyki polskiej. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na prace zwarte. Należą do nich: *Listy do Koryntian*, w: M. Peter, M. Wolniewicz, Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych, Poznań 1975, 1984², 1994³; *Wstęp ogólny do Pisma Świętego*, Diecezjalny Instytut Teologiczno-Pastoralny, filia KUL w Opolu, Podręczniki 1, Opole 1987; *Ewangelie synoptyczne w aspekcie literackim, historycznym i teologicznym*, Opolska Biblioteka Teologiczna 12, Opole 1996; *Metody interpretacji Nowego Testamentu*, Opolska Biblioteka Teologiczna 21, Opole 1997; *Jezus Chrystus w świetle Ewangelii synoptycznych*, Opolska Biblioteka Teologiczna 42, Opole 2000; *Liturgikon bizantyński. Liturgia Eucharystyczna św. Jana Chryzostoma*, Opole 2002; *Księgi narracyjne Nowego Testamentu*, Opolska Biblioteka Teologiczna 59, Opole 2003; *Pierwszy List św. Pawła do Koryntian (1Kor 1,1–6, 20)*, Opolska Biblioteka Teologiczna 87, Opole 2006; *Pierwszy List do Koryntian*, Bibliotheca Biblica, Wrocław 2009; *Liturgie Kościołów*

Wschodnich. Liturgia Kościoła Bizantyjskiego, Ormiańskiego i Koptyjskiego, Liturgia, Musica, Ars 1, Opole 2009; *Ikona w Nowym Testamencie. Studium semantyczno-egzegetyczne pojęcia εὐὼν w Nowym Testamencie*, Bibliotheca Biblica, Wrocław 2011; *Metodologia Nowego Testamentu*, Opolska Biblioteka Teologiczna 126, Opole 2012.

Główne nurty badawcze ks. prof. J. Czerskiego dotyczą egzegezy Listów do Koryntian oraz metodologii Nowego Testamentu. Zajęcie się listami św. Pawła, zwłaszcza 1Kor zaowocowało komentarzami, o których już wspomniano, oraz wieloma artykułami. Oto niektóre z nich, z ostatnich lat: *Centralne tematy teologiczne Pierwszego Listu św. Pawła do Koryntian*, „Scriptura Sacra” 6 (2002) nr 6, s. 155-172; *Retoryka w Pierwszym Liście św. Pawła do Koryntian*, „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego” 23/2003, s. 133-145; *Chrystus podstawą jedności Kościoła. Analiza kontekstualna i lingwistyczna 1Kor 3, 18-23*, w: J. Warzecha (red.), *Słowo pojednania. Księga Pamiątkowa z okazji siedemdziesiątych urodzin Księdza Michała Czajkowskiego*, Warszawa 2004, s. 220-225; *Słowo o Krzyżu antytezą mądrości świata. Analiza lingwistyczno-egzegetyczna 1Kor 1, 18-25*, w: P. Morciniec (red.), *Haurietis de fontibus. Społeczno-etyczne kwestie wczoraj i dziś*, OBT 78, Opole 2005, s. 15-23; *Obraz Kościoła w listach św. Pawła*, w: M. Worbs (red.), *W nurcie myśli Pawłowej*, Sympozja 75, Opole 2009, s. 87-91.

W nurcie jego zainteresowań są również, jak wyżej wspomniano, zagadnienia z metodologii Nowego Testamentu. Bardzo cieszy fakt ukazania się *Metodologii Nowego Testamentu* (Opole 2012). Poprzednie wydanie *Metody interpretacji Nowego Testamentu* z 1997 r. było już niedostępne. Książd Janusz Czerski swoją publikacją wzbogacił warsztat pracy biblistów. Na uwagę zasługuje fakt, że zajął się w swojej *Metodologii* nowymi metodami egzegezy Nowego Testamentu, a jeden z rozdziałów poświęcił historii oddziaływania tekstu.

Należy wspomnieć o jeszcze jednej płaszczyźnie zainteresowań ks. Janusza Czerskiego – mianowicie o zainteresowaniach duchowością i liturgią Kościoła bizantyjskiego i koptyjskiego. Opublikował na ten temat kilka prac zwartych oraz wiele artykułów. Oto niektóre z nich: *Mistagogiczny charakter Liturgii św. Jana Chryzostoma*, w: Z. Glaeser (red.), „Kościoły siostrzane” w dialogu, Ekumenizm i Integracja 8, Opole 2002, s. 198-209; *Pojęcie i symbolika ikony w duchowości bizantyjskiej*, w: M. Lis, Z.W. Solski (red.), *Ikony niewidzialnego*, Opolska Biblioteka Teologiczna 63, Opole 2003, s. 73-76; *Ikona w kulturze i duchowości bizantyjskiej*, „Indeks” 45-46(2003)nr 7-8, s. 50-53; *Mistagogiczna interpretacja Liturgii bizantyjskiej*, w: H.J. Sobeczko, Z. Solski (red.), *Liturgia*

w *świecie widowisk*, Opolska Biblioteka Teologiczna 82, Opole 2005, s. 77-85; *Liturgia bizantyjska ikoną historii zbawienia*, w: W. Deluga, M. Janocha (red.), *Studia nad Sztuką Bizantyjską i Pozabizantyjską*, Series Bizantina V, Warszawa 2007, s. 10-16; *Mistagogiczna interpretacja Liturgii św. Jana Chryzostoma w Kościele bizantyjskim*, w: N. Widok (red.), *Czasy Jana Chryzostoma i jego pasterska pedagogia*, OBT 105, s. 61-76; *Bogurodzica w liturgii bizantyjskiej Bożego Narodzenia*, „Salvatoris Mater” 4 (2008) nr 40, s. 142-151; *Dynamika słowa w Liturgii bizantyjskiej*, w: H.J. Sobeczko, Z.W. Solski, *Słowo i gest*, OBT 115, Opole 2009, s. 39-45; *Ikonostas w Kościołach bizantyjskich oraz jego teologiczna i liturgiczna funkcja*, „Liturgia Sacra” 15 (2009) nr 2, s. 231-243; *Liturgia słowa w liturgii eucharystycznej Kościoła Bizantyjskiego*, w: A. Żądło (red.), *Praedicamus Christum crucifixum. Słowo Boże w liturgii Kościoła. Księga Jubileuszowa dedykowana Księdzu Arcybiskupowi Damianowi Zimoniowi Metropolicie Katowickiemu w 25. rocznicę święceń biskupich*, Katowice 2010, s. 420-425; *Performatywność Liturgii Koptyjskiej*, w: E. Mateja, Z.B. Solski (red.), *Między liturgiką a performatyką. Rekonesans I*, OBT 128, Opole 2012, s. 55-61.

4. O. prof. dr hab. Sebastian Andrzej Jasiński OFM (ur. 4 X 1953 w Bytomiu)

W 1980 r. przyjął święcenia kapłańskie i obronił pracę magisterską na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na podstawie pracy zatytułowanej: *Figury typologiczne w Liście św. Pawła do Rzymian*, pisanej na seminarium naukowym u prof. dr. hab. Hugolina Langkammera. W latach 1981-1985 odbył studia specjalistyczne z zakresu teologii biblijnej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W 1993 r. otrzymał tytuł licencjusza, a w 1985 r. obronił pracę doktorską, napisaną pod kierunkiem o. prof. dr. hab. Hugolina Langkammera na temat: *Aion w Nowym Testamencie*. Od 1985 r. prowadził zajęcia dydaktyczne w Wyższym Seminarium Duchownym OO. Franciszkanów w Katowicach-Panewnikach, a w latach 1987-1994 w Instytucie Teologiczno-Pastoralnym w Opolu, filii KUL. W latach 1986-1987 odbył studia specjalistyczne w Jerozolimie, na Franciszkańskiej Szkole Biblijnej, gdzie otrzymał w 1987 r. dyplom z wiedzy biblijno-archeologicznej na podstawie pracy: *Rola Boga Ojca w dziele zbawienia w Liście do Galatów* (tekst włoski), pisanej na seminarium naukowym u prof. M. Buscemmiego. W 1992 r. na Wydziale Teologii KUL przeprowadził

kolokwium habilitacyjne, oparte na całokształcie dorobku naukowego i rozprawie habilitacyjnej: *Według postanowienia wiecznego Boga. Aionios w Nowym Testamencie*, Opole 1991, ss. 424. W latach 1992-1993 odbył studia na Katolickim Uniwersytecie Ameryki w Waszyngtonie (wolny słuchacz). Od 1993 r. jest wykładowcą na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu, a od 1994 r. prowadzi zajęcia na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

W 2000 r. otrzymał naukowy tytuł profesora (belwederski). W 2003 r. został profesorem zwyczajnym. Obecnie jest kierownikiem katedry egzegezy ksiąg Starego Testamentu na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego.

Jego główne nurty badawcze:

1. Zagadnienia czasu i wieczności w Biblii.
2. Teologia św. Pawła.
3. Prorok Ezechiel i przesłanie zawarte w jego księdze.

Komentarz do Księgi Proroka Ezechiela. Rozdziały 1–10, Opole 2005.

Komentarz do Księgi Proroka Ezechiela. Rozdziały 11–20, Opolska Biblioteka Teologiczna 111, Opole 2009.

Komentarz do Księgi Proroka Ezechiela. Rozdziały 21–30 (ukaze się w 2013).

Dorobek naukowy o. prof. Sebastiana Jasińskiego jest bogaty. Oprócz wymienionego komentarza do Księgi Ezechiela, warto przytoczyć jeszcze niektóre pozycje, głównie z lat 2009-2012: *Falszywi prorocy (Ez 13,1-16)*, w: W. Chrostowski (red.), *Jak śmierć potężna jest miłość*, Ząbki 2009, s. 108-126; *Chrystus i Jego kapłaństwo*, „Szkoła Seraficka” 5/2009, s. 117-132; *Nieśmiertelność*, w: E. Gigilewicz (red.), *Encyklopedia Katolicka*, t. 13, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2009, s. 1218-1220; *Prorocy epoki królewskiej*, w: I.S. Ledwoń (red.), *Stary Testament a religie*, Lublin 2009, s. 163-196; *Pokutna modlitwa psalmisty*, w: E. Mateja, R. Pierskała (red.), *Wezwani do nawrócenia. Z teologii pokuty i pojednania*, Opole 2009, s. 205-216; *Historia obecności franciszkanów w Betlejem*, „Scriptura Sacra” 13-14/2009-2010, s. 31-42; *Tło historyczne powstania ruchu franciszkańskiego*, „Szkoła Seraficka” 6/2010, s. 7-19; *Św. Paweł: Szawel powołany do służby Ewangelii*, „Szkoła Seraficka” 7/2010, s. 9-25; *Kapłaństwo starotestamentalne*, w: M. Worbs (red.), *O kapłaństwie dziś*, Sympozja 79, Opole 2010, s. 21-36; *Drogi odnowy człowieka (Ez 18,1-32)*, w: K. Glombik (red.), *Sakrament pokuty wobec problemów współczesności*, OBT 122, Opole 2011, s. 38-57; *Znak TAU w kontekście biblijnym i franciszkańskim*, w: A. Paciorek (red.), *Krzyż Twój wielbimy*, Scripturae Lumen 3,

Tarnów 2011, s. 69-88; *Jezus z Nazaretu – nadzieja świata. Świadectwo Josepha Ratzingera – Benedykta XVI*, „Colloquia Theologica” 15/2011, s. 29-54; *Droga nowego poznania Jahwe (Ez 22, 1-16)*, w: M. Basiuk, A. Malina (red.), *Będziecie Moimi świadkami*, Warszawa 2012, s. 84-109; *Jerozolima w obliczy przełomowych wydarzeń (Ez 21, 1-12)*, w: W. Chrostowski, B. Strzałkowska (red.), *Patrzmy na Jezusa, który nam w wierze przewodzi*, Warszawa 2012, s. 163-184; *Osoba Jezusa Chrystusa w pracach egzegetyczno-teologicznych o. prof. Hugolina Langkammera OFM*, w: F. Wolnik (red.), *Kościół na Śląsku. Z dziejów kultury i życia religijnego*, Opole 2012, s. 83-112; *Odwołana żałoba. Ostatni dialog Ezechiela w obliczu nadchodzącej katastrofy Jerozolimy (Ez 24, 15-27)*, w: Z. Glaeser (red.), *Człowiek dialogu*, Opole 2012, s. 245-270;

5. Ks. dr hab. Krystian Ziaja (ur. 2 XI 1951 w Pyskowicach)

W 1976 r. przyjął święcenia kapłańskie. Rok później, na podstawie pracy *Motywy biblijne w Godzinkach o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny*, uzyskał tytuł magistra nauk teologicznych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie. W 1978 r. podjął licencjacko-doktoranckie studia biblijne w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie. W 1979 r., po przedstawieniu pracy pt. *Problemy literacko-egzegetyczne wyroczni Ha 2, 1-4* i złożeniu przewidzianych egzaminów, uzyskał licencjat. W 1981 r. ukończył studia doktoranckie i kontynuował pracę nad ukończeniem rozprawy doktorskiej. W czerwcu 1991 r., w Papieskim Fakultecie Teologicznym we Wrocławiu, na podstawie rozprawy *Aman u Proroków VIII/ VII w. a nawiązania nowotestamentalne*, uzyskał stopień naukowy doktora teologii. W październiku 1991 r. został mianowany wykładowcą Pisma Świętego Starego Testamentu w Wyższym Seminarium Duchownym w Nysie. Od tego roku, do powstania Uniwersytetu Opolskiego był również zatrudniony w filii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Opolu. W latach 1981-1991 prowadził także zajęcia dydaktyczne z zakresu Pisma Świętego na kursie katechetycznym w Zabrzcu. Od 1991 r. jest członkiem towarzystwa naukowego *Görres-Gesellschaft zur Pflege der Wissenschaft*. W latach 2002-2010 był zastępcą redaktora naczelnego „Scriptura Sacra”.

Po powstaniu 1 X 1994 r. Uniwersytetu Opolskiego z Wydziałem Teologicznym, został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Katedrze Egzegezy Ksiąg

Nowego Testamentu. Od tego czasu prowadzi wykłady z egzegezy tych ksiąg. 1 X 2006 r. została mu powierzona funkcja p.o. Kierownika Katedry Egzegezy Ksiąg Nowego Testamentu. Od 1 IX 2008 r. pełni funkcję kierownika w/w Katedry. W kwietniu 2009 r., po przeprowadzeniu kolokwium habilitacyjnego, opartego na całokształcie dorobku naukowego i rozprawie habilitacyjnej *Motywy etyczne w terminologii κρνω – κρσις w Ewangelii św. Łukasza*, OBT 107, Opole 2008, ss. 232, uzyskał stopień doktora habilitowanego.

Od doktoratu jego zainteresowania naukowo-badawcze koncentrują się na lingwistycznym aspekcie egzegezy ksiąg biblijnych. W pracy doktorskiej starał się zgłębić znaczenie terminu i pojęcia *aman*, a w rozprawie habilitacyjnej oparł się całkowicie na metodzie lingwistycznej. Ponadto w sferze jego zainteresowań znajdują się następujące tematy: Terminologia sądownicza u Łk; Miłosierdzie, ubóstwo, bogactwo i chciwość w Trzeciej Ewangelii; Hymny modlitewne w Trzeciej Ewangelii; Ewangelia Dzieciństwa Mt (1–2) i Łk (1–2); Mowy w Dziejach Apostolskich. Z dorobku naukowego z lat 2009–2012 można przykładowo wymienić kilka artykułów: *Jezus nie odtrąca grzesznicy (Łk 7, 36–50)*, w: E. Mateja, R. Pierskała (red.), *Wezwani do nawrócenia. Z teologii pokuty i pojednania. Księga pamiątkowa dedykowana księdzu profesorowi Helmutowi Janowi Sobeczce z okazji 70. rocznicy urodzin i 45-lecia pracy naukowo-dydaktycznej*, OBT 114, Opole 2009, s. 217–223; *Kapłaństwo w świetle Listów Pasterskich Nowego Testamentu*, w: M. Worbs (red.) *Kapłaństwo dziś*, Sympozja 79, Opole 2010, s. 37–52; *Wybrane motywy biblijne z Ksiąg Jozuego i Sędziów w „Godzinkach o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny”*, RBL XLIII, Kraków 2010, s. 79–92; *Prace naukowe napisane pod kierunkiem księdza profesora Janusza Czerskiego oraz prace recenzowane*, w: B. Polok, K. Ziaja (red.), *Adveniat regnum tuum. Księga pamiątkowa dedykowana księdzu profesorowi Januszowi Czerskiemu z okazji Złotego Jubileuszu Kapłaństwa, 75. rocznicy urodzin i 48 lat pracy naukowo-dydaktycznej*, OBT 117, Opole 2010, s. 13–19; *Ostrzeżenie przed chciwością (Łk 12, 13–21)*, „*Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*” 31/2011, s. 213–226; *Specyfika dialogu w Ewangelii św. Jana na przykładzie dialogu z Samarytanką*, w: Z. Glaeser (red.), *Człowiek dialogu. Księga pamiątkowa dedykowana księdzu arcybiskupowi Alfonsowi Nossolowi z okazji 80. rocznicy urodzin, 55. rocznicy święceń kapłańskich oraz 35. rocznicy święceń biskupich*, OBT 125, Opole 2012, s. 271–288; *Generationenwechsel in der Exegese des Neuen Testaments. Veränderungen in der Methodik und der Fragestellung*, w: K. Glombik, B. Kranemann (red.), *Generationenwechsel in der Theologie. Zmiana pokoleńska w teologii*, Colloquia Theologica 17, Opole 2012, s. 57–70.

W obszarze zainteresowań ks. K. Ziai jest także historia, zwłaszcza historia parafii, w której jest proboszczem od 1995 r. Historia tej parafii sięga XIII w. Wspomniane zainteresowania zaowocowały w ostatnim czasie wydaniem pozycji: *Parafia Matki Boskiej Szkaplerznej w Chrzęszczycach (Kościół, kapliczki i krzyże przydrożne)*, wyd. św. Krzyża, Opole 2010, ss. 33 oraz opublikowaniem artykułu: *Z historii parafii Chrzęszczyce*, w: F. Wolnik (red.), *Kościół na Śląsku. Z dziejów kultury i życia religijnego. Księga pamiątkowa dedykowana księdzu biskupowi Janowi Kopcowi z okazji 65-lecia urodzin, 40-lecia prezbiteratu, 20-lecia sakry biskupiej i 30-lecia pracy naukowej*, OBT 127, Opole 2012, s. 267-277.

6. Ks. dr Waclaw Borek (ur. 2 IX 1966 w Woźnikach)

Studia biblijne odbył na Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie. Uzyskał licencjat z nauk biblijnych, pod kierunkiem o. prof. K. Stocka SJ na Papieskim Instytucie Biblijnym. Doktorat z teologii biblijnej (2004), na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie pod kierunkiem o. prof. Scotta Brodeura SJ, poświęcił zagadnieniom jedności i wzajemności członków w Ciele Chrystusa rozumianym, jako Kościół. Praca została w całości opublikowana i wydana w Rzymie w 2004 r. w naukowej serii uniwersyteckiej Tesi Gregoriana, Serie Teologia 115, pt. *Unità e reciprocità delle membra della Chiesa. Studio esegetico-teologico di 1Cor 12,21-26; Rom 12,3-8; Ef 4,25-5,2*.

Książka ta wielokrotnie komentowana i opisywana w naukowych czasopiśmie *IFED Studia di teologia*, „Padova” 17/2005, s. 193-194 czy też *ArchTeolGran* 69/2006, s. 301-302 znalazła się w prestiżowym „New Testament Abstrakt”, Weston Jesuit School of Theology, Cambridge, t. 49, 3/2005, s. 607. Na książkę zwracają też uwagę R. Fabris i S. Romanello w swoim wprowadzeniu do lektury św. Pawła: *Introduzione alla lettura di Paolo*, Borla, Roma 2006, s. 244-245.

W latach 2005-2007 pracował na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego, od 2007 r. jest zatrudniony na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego.

Obecna jego działalność naukowa skoncentrowana jest wokół zastosowania we współczesnej biblistyce metody retorycznej – zarówno grecko-rzymskiej, jak i semickiej. Widać to zwłaszcza w jego zaangażowaniu w pracach na rzecz

międzynarodowego stowarzyszenia Society for the Study of Biblical and Semitic Rhetoric (RBS), którego jest aktywnym członkiem. Będąc jednocześnie redaktorem naczelnym rocznika biblijnego „Scriptura Sacra”, wydawanego na naszym wydziale, próbuje znaleźć niszę tematyczną właśnie z dziedziny szeroko rozumianej retoryki i nadaje specyfikę temu czasopismu przez stworzenie w nim działu z retoryki biblijnej. Po przejściu przez niego kierownictwa w redakcji, biblijne czasopismo Wydziału Teologicznego UO znalazło się w bazie ERIH wraz z punktacją w *Impact Factor*.

Członkostwo w Centro Studi Scuola Abbà del Movimento dei Focolari w zakresie teologii biblijnej zaowocowało już dwoma opracowaniami not egzegetycznych do *Il Vangelo del Giorno-Lettere, note esegetiche, esperienze, testimoni* wydawanymi w Rzymie przez Città Nuova. Dzięki temu nazwisko pracownika naszego wydziału pojawia się w gronie znanych teologów jak Fabio Ciardi czy Roberto Catalano.

Jako moderator Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II, dał się poznać nie tylko w diecezji gliwickiej (przez szeroko zakrojone inicjatywy biblijne typu: adoracja Słowa Bożego, czy warsztaty Biblijne w centrum edukacyjnym Jana Pawła II w Gliwicach) i opolskiej (Opolskie spotkania biblijne), ale także w całej Polsce – dzięki udziałowi w programach biblijnych telewizji Trwam (11 odcinków w *Namiocie Słowa*), czy Radiu Maryja (w audycjach komentujących niedzielą liturgię słowa).

Obecnie jest kierownikiem podyplomowych studiów Wiedza o Biblii, a także rektorem Radiowej Akademii Biblijnej „Dobry wieczór ze słowem” w radiu Plus Opole, także prowadzonej pod auspicjami Dzieła Biblijnego.

7. Ks. dr Andrzej Demitrów (ur. 6 XI 1971 w Strzelcach Opolskich)

Studia filozoficzno-teologiczne na Wydziale Teologicznym w Opolu, zwięźczył 17 II 1997 r. dyplomem magisterskim z teologii w zakresie patrystyki, na podstawie pracy pt. *Orygenesowa interpretacja Pisma Świętego w rozumieniu Henri de Lubaca*, napisanej pod kierunkiem ks. dr. Norberta Widoka.

Po przyjęciu święceń kapłańskich 17 V 1997 r. został skierowany na studia w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie. 14 II 2002 r. uzyskał licencjat nauk biblijnych, na podstawie pracy *Rabbim in Is 52,13–53,12. Il loro signifi-*

cato e l'identificazione, napisanej pod kierunkiem prof. Horacio Simian-Yofre SJ. Kontynuując badania naukowe, zajmował się tematyką modlitwy w Księdze Syracydesa. Redakcja pracy doktorskiej została zwieńczona obroną w tymże Instytucie w dniu 5 IV 2011 r., na podstawie rozprawy: *Quattro oranti nell'Elogio dei Padri (Sir 44–49). Studio dei testi e delle tradizioni* i dyplomem *Doctor in Re Biblica*.

Od 1 X 2006 r. prowadził zajęcia zlecone z Egzegezy Ksiąg Historycznych i Prorockich oraz ze Wstępu ogólnego do Pisma Świętego na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego. Od 2007 r. był zatrudniony na tymże wydziale w wymiarze pełnego etatu, jako asystent, a od 2011 r. jako adiunkt w Katedrze Egzegezy Ksiąg Starego Testamentu. Swoje zainteresowania naukowe koncentruje wokół tematyki związanej z następującymi zagadnieniami:

- Tradycje paschalne Izraela w Starym i Nowym Testamencie;
- Sługa Pański w Księdze Izajasza i jego możliwe identyfikacje;
- Postacie modlitwy w Starym Testamencie;
- Egzegeza Psalmów;
- Powołania prorockie;
- Mądrość i mędrzec w księgach prorockich.

W ramach apostołstwa biblijnego i popularyzacji Pisma Świętego prowadzi od 2006 r. cotygodniowe spotkania *Lectio divina* przy D.A. Resurrexit w Opolu. Od września 2012 r. współtworzy program Radiowej Akademii Biblijnej w Radio *Plus*. Od października 2012 r. jest zastępcą redaktora naczelnego czasopisma „*Scriptura Sacra*”. Pełniąc od 4 VII 2011 r. funkcję wikariusza biskupiego ds. życia konsekrowanego w diecezji opolskiej, prowadzi spotkania i konferencje o tematyce biblijnej, ukierunkowane na formację osób konsekrowanych.

Zespół biblistów środowiska opolskiego jest nieliczny, ale staramy się wnieść jak najwięcej w rozwój polskiej biblistyki przez propagowanie różnych metod pracy nad tekstem Starego i Nowego Testamentu. Nie bez znaczenia jest również nasza praca na płaszczyźnie duszpasterstwa biblijnego, popularyzowanie i przybliżanie różnym środowiskom przesłania Biblii.

Ks. dr hab. Krystian Ziaja, SBP 137